

ДНІПРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара відвідав генеральний директор директорату фахової передвищої, вищої освіти МОН України Олег Шаров.

ОЛЕГ ШАРОВ ПРО КОНЦЕПТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Третя складова – трициклова вища освіта. Вища освіта – це бакалавр, магістр, доктор філософії і короткий цикл бакалавра – це молодший бакалавр», – наголосив Олег Шаров.

Наступна тема – кредитно-трансферна та накопичувальна система, перехід до якої став реальністю лише в 2014 році. «Розвиток мобільності, визнання кваліфікації – повернення до європейських концептів модернізації вищої освіти. Наразі (протягом п'ятиріччя від 2020 року) ми маємо оновити і переосмислити стосунки з державою, суспільством, економікою, людиною-громадянином. Перед нами багато важливих завдань, які вже розпочали виконуватися, і в тому числі, за участі провідних університетів», – наголосив Олег Ігорович.

Очільник директорату зазначив, що реформування управління та фінансування закладів вищої освіти розпочалося фактично лише минулого року. Було багато заперечень і сумнівів щодо цифровізації, але коронавірус не залишив вибору, і цифровізація зробила величезний крок уперед.

Також у МОНУ наголошують, що індикатором для оцінювання науково-педагогічних працівників буде індекс цитування у наукометричних базах, і ця позиція наразі незмінна.

«За останні 5 років університети поступово розробили власні освітні програми, вони керуються новими стандартами, розробленими на компетентнісній основі. Але освітня програма не може бути досконалою, вона має постійно поліпшуватися, адже життя не стоїть на місці. Через цю зміну парадигми мають пройти кафедри, факультети, всі науково-педагогічні працівники. Будемо також працювати над розробленням професійних стандартів. Уже з'явився стандарт науково-педагогічного працівника, який дає опис компетентностей, які повинен мати кожен науково-педагогічний працівник. Сьогодні маємо 95% затверджених стандартів бакалаврського рівня та понад 80% – стандартів магістерського рівня», – відзначив гість.

Також Олег Шаров розповів про інновації у вищій освіті 2021 року, зокрема документи про освіту власного зразка, нову редакцію Ліцензійних умов, допуск приватних ЗВО до державного замовлення, моніторинг працевлаштування випускників, міждисциплінарні освітні програми тощо.

Алла БАХМЕТЬСВА,
доцентка кафедри масової та міжнародної комунікації

Презентація виступу
Олега Шарова

Він привітав Сергія Оковитого з перемогою на виборах ректора та зазначив, що має давній особистий і позитивний досвід реалізації різних проєктів із науковцями нашого університету.

Докладно Олег Шаров зупинився на перспективах розвитку вищої освіти України, зокрема, концептах модернізації вищої освіти: «Першим, базовим концептом є автономія університетів. Коли почали вживати слово «автономія», у вашому університеті це розуміли, коли в багатьох університетах про це ще не знали. Із задоволенням згадую заходи в межах консорціуму з розвитку автономії університетів у 2005–2010 роках, одним з учасників якого був ДНУ. Поступово цей процес розвивається, але п'ять років ми опанували поняття університетської автономії.

Другий концепт – забезпечення якості вищої освіти. Ми мали перейти від нашої національної усталеної системи акредитації, яка орієнтувалася на малозрозумілі кількісні показники, до європейської концепції акредитації за якісними показниками, до акредитації, в основі якої лежить готовність університетів до змін.

До Дня науки 12 науково-педагогічних працівників ДНУ отримали заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України, також Указом Президента України трьох науковців ДНУ відзначено державними стипендіями.

ДЕРЖАВНІ ВІДЗНАКИ – КРАЩИМ НАУКОВЦЯМ

Зокрема, відповідно до Указу Президента України від 11 червня 2021 року державних стипендій строком на два роки були удостоєні:

– **Аршава Ірина Федорівна** – завідувачка кафедри загальної психології та патопсихології докторка психологічних наук, професорка, заслужена професорка Дніпровського університету, «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти України», кавалер Ордена Княгині Ольги III ст., член Європейської асоціації з психології здоров'я (EHPS) та Всесвітньої асоціації з психології особистості (WAPP), психотерапевтка вищої кваліфікаційної категорії, член експертної ради при МОН України за напрямом «Психологія»;

– **Дронь Микола Михайлович** – професор кафедри проєктування і конструкцій літальних апаратів фізико-технічного факультету, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат премії Ради Міністрів СРСР у галузі новітніх технологій;

– **Пахомов Олександр Євгенійович** – завідувач кафедри зоології та екології доктор біологічних наук, професор, «Відмінник освіти України», «Заслужений діяч науки і техніки України».

Також відзнаками МОН України за вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти і науки, підготовку висококваліфікованих спеціалістів, багаторічну плідну професійну та громадську діяльність були нагороджені дванадцять науково-педагогічних працівників ДНУ. Заслужені відзнаки МОНУ під час чергового засідання вченої ради кращим науковцям урочисто вручили ректор Сергій Оковитий та перший проректор Олег Дробахін.

Так, нагрудний знак Міністерства освіти і науки України «За наукові та освітні досягнення» отримали:

– **Лобода Володимир Васильович** – завідувач кафедри теоретичної та комп'ютерної механіки;

– **Джур Євген Олексійович** – професор кафедри технології виробництва;

– **Мороз Юрій Іванович** – доцент кафедри систем автоматизованого управління.

Почесної грамоти Міністерства освіти і науки України був удостоєний:

– **Когут Петро Ілліч** – завідувач кафедри диференціальних рівнянь.

Подяку Міністерства освіти і науки України здобули:

– **Гільорме Тетяна Вікторівна** – провідна наукова співробітниця НДІ енергетики;

– **Зірка Сергій Євгенович** – професор кафедри систем автоматизованого управління;

– **Курдаченко Леонід Андрійович** – професор кафедри геометрії та алгебри;

– **Дьячок Наталія Василівна** – професорка кафедри загального та слов'янського мовознавства;

– **Кірковська Інга Станіславівна** – завідувачка кафедри романської філології;

– **Ворова Тетяна Петрівна** – доцентка кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей;

– **Міхно Надія Костянтинівна** – доцентка кафедри соціології;

– **Осетрова Оксана Олександрівна** – завідувачка кафедри соціальної роботи.

Крім того, нагрудним знаком «Науковець року» за досягнення у 2020 році були відзначені ще 10 провідних учених ДНУ:

– **Лобода Володимир Васильович** – завідувач кафедри теоретичної та комп'ю-

терної механіки – за 1 місце за рейтингом серед технічних та природничих факультетів;

– **Дьячок Наталія Василівна** – професорка кафедри загального та слов'янського мовознавства – за 1 місце за рейтингом серед гуманітарних та соціально-економічних факультетів;

– **Гільорме Тетяна Вікторівна** – провідна наукова співробітниця НДІ енергетики – за 2 місце за рейтингом серед технічних та природничих факультетів;

– **Кірковська Інга Станіславівна** – завідувачка кафедри романської філології – за 2 місце за рейтингом серед гуманітарних та соціально-економічних факультетів;

– **Когут Петро Ілліч** – завідувач кафедри диференціальних рівнянь – за 3 місце за рейтингом серед технічних та природничих факультетів;

– **Ворова Тетяна Петрівна** – доцентка кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей – за 3 місце за рейтингом серед гуманітарних та соціально-економічних факультетів;

– **Пальчиков Віталій Олександрович** – директор НДІ хімії та геології – за 1 місце серед молодих вчених технічних та природничих факультетів;

– **Міхно Надія Костянтинівна** – доцентка кафедри соціології – за 1 місце серед молодих учених гуманітарних та соціально-економічних факультетів та достроковий захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук;

– **Пипка Олександр Олександрович** – завідувач кафедри геометрії і алгебри – за отримання премії Президента України для молодих учених;

– **Ящук Вікторія Сергіївна** – доцентка кафедри геометрії і алгебри – за отримання премії Президента України для молодих учених.

Вітаємо колег та бажаємо нових наукових звершень!

Вікторія ЛАШКО,
провідний інженер науково-аналітичного відділу НДЧ

16 червня на факультеті суспільних наук і міжнародних відносин відбувся круглий стіл «25 років Конституції України: базові принципи та їх втілення в сучасних умовах», організований кафедрою політології та Центром гуманітарних проблем освіти та виховання молоді. Проведення круглого столу було спрямовано на отримання професійних експертних висновків щодо реалізації втілення цих принципів у вітчизняній політиці та підвищення рівня обізнаності студентської молоді щодо Основного закону.

Завідувач кафедри політології професор Олексій Третяк, відкриваючи круглий стіл, акцентував увагу на важливості Основного закону для становлення і розвитку Української держави: «Прийняття Конституції закріпило правові основи незалежної України, її суверенітет і територіальну цілісність, стало важливим кроком у забезпеченні прав людини та громадянина. Ця знаменна подія була

іспитом на зрілість держави, результати якого високо оцінені європейською спільнотою і міжнародними інституціями. Адже Конституція відповідала настановам і прагненням українського суспільства, стала його стратегічним дороговказом і установчим документом».

Директор Центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді професор Валентин Іваненко розповів цікаві факти про прийняття Основного закону у Верховній Раді, роботу конституційної комісії на чолі з народним депутатом Михайлом Сиротом, визнання Конституції України як однієї з найдемократичніших у світі. «Ми маємо розуміти процеси, які відбуваються в конституційному будівництві, й пам'ятати про те, що прийняття Конституції підвищило міжнародний авторитет України й сприяло її зміцненню перед внутрішніми і зовнішніми викликами», – наголосив Валентин Васильович.

Про досвід конституційних перетворень нових демократичних держав – Латвії, Польщі, Угорщини та важливість Конституції в розвитку країни як політичної єдності розповів доцент Андрій Шуліка. Він висловив свою позицію щодо впровадження положень Конституції в життя: «Якщо ми хочемо дотримуватися європейських стандартів, треба говорити про політико-правові механізми закріплення конституційних норм. Бо є приклади сусідніх країн, коли наявність конституції не забезпечує існування демократії та правового режиму».

Доцент Андрій Клячін висловив занепокоєння тим, що часте внесення змін до Конституції України може негативно вплинути на конституційну грамотність населення, адже звичайній людині важко відслідковувати всі новачки в Основному законі: «Конституція має сприйматися громадянами як недоторканий документ, що має значний вплив на життя кожного, і стати незмінним взірцем законотворчості».

Цікавими і змістовними були виступи доцентів Оксани Баштаник (про історію українських конституцій з XVIII століття до наших днів та внесення змін до нинішньої Конституції України, важливість парламенту і парламентаризму) та Тетяни Воронової (про нормативно-правове забезпечення реалізації передбачених в Конституції України прав і свобод людини і громадянина). До обговорення запропонованих тем долучилися студенти освітньої програми «Політологія».

Сергій ЛЯПІН,
старший лаборант Центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді

NOTA BENE

Постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365 затверджено нові Ліцензійні умови (ЛУ) провадження освітньої діяльності, які набули чинності 20 червня 2021 року. Вони визначають нові вимоги до науково-педагогічних працівників (НПП), які задіяні в освітньому процесі.

ЩОДО КАДРОВИХ ВИМОГ ЛІЦЕНЗІЙНИХ УМОВ ПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На відміну від попередньої редакції ЛУ, яка передбачала створення груп забезпечення спеціальностей із розрахунку один НПП на 30 здобувачів освіти за спеціальністю, нинішня редакція вимагає наявності на освітній програмі **трьох осіб**, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та **мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі**.

Кожен освітній компонент освітньої програми, тобто кожна навчальна дисципліна, на відповідному рівні вищої освіти має бути забезпечений науково-педагогічними (педагогічними) та/або науковими працівниками з урахуванням відповідності їхньої освітньої та/або професійної кваліфікації.

Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається (п.37 ЛУ):

на підставі документів встановленого зразка про:

- вищу освіту;
- присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація);
- наявність досвіду професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності);

– керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном;

– щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема *Scopus*, *Web of Science Core Collection*, протягом останніх п'яти років.

Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники, які забезпечують освітній процес, повинні мати **не менше чотирьох досягнень** у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 Ліцензійних умов.

Таким чином, основні зміни в досягненнях у професійній діяльності, які зараховуються за останні п'ять років, у порівнянні з попередньою редакцією ЛУ набули певних змін.

Р Публікації у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, віднесені до одного пункту з публікаціями, включеними до наукометричних баз, зокрема *Scopus*, *Web of Science Core Collection*. **За п'ять років має бути загалом не менше п'яти статей.**

Р Сформульовані окремі вимоги до монографій – **загальний обсяг не менше 5 авторських аркушів, не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора.**

Р Уточнені вимоги до участі у міжнародних проєктах – **має бути науковий та/або освітній проєкт.**

Р Уточнені вимоги до проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою – **вилучені дисципліни мовної підготовки, для яких цей пункт не зараховується.**

Р Повністю видалено пункт щодо організаційної роботи у закладах освіти на керівних та адміністративних посадах.

Р Змінено пункт щодо патентів та авторських свідоцтв – **потрібно мати один патент на винахід або п'ять деклараційних патентів на винахід чи корисну модель, або наявність не менше п'яти свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.**

Р Уточнені вимоги до досвіду практичної роботи за спеціальністю – **не враховується педагогічна, науково-педагогічна, наукова діяльність.**

Р Уточнені вимоги до наукового консультування підприємств, установ, організацій – **не менше трьох років, здійснюється на підставі договору із університетом.**

Р Додано пункт – **захист дисертації на здобуття наукового ступеня.**

Вимога наявності досягнень у професійній діяльності не застосовується до науково-педагогічних (наукових) працівників зі стажем науково-педагогічної роботи менше трьох років, працівників, що мають статус учасника бойових дій, а також до фахівців-практиків, які працюють на посадах науково-педагогічних (наукових) працівників на умовах сумісництва в обсязі 0,25 або менше, або 150 годин навчального навантаження на навчальний рік.

Університет має забезпечити подання в електронній формі відомостей про кадрове забезпечення закладу освіти до Єдиної державної електронної бази з питань освіти та їхню актуальність.

Відомості про зміни даних у кадровому забезпеченні (особисті дані, дані про виконання ЛУ, підвищення кваліфікації тощо) вносяться відповідальними особами від факультетів протягом тридцяти календарних днів з дня настання таких змін.

Відповідальність за достовірність даних, внесених до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, несе ЗВО.

Дмитро СВИНАРЕНКО,
проректор з науково-педагогічної роботи

З нагоди ювілею геніальної української письменниці Лесі Українки Український інститут книги зробив чудовий подарунок науковій бібліотеці нашого університету – 14-томне видання її творів.

ПОДАРУНОК НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Прекрасне видання приємно взяти до рук: книги одразу привертають увагу якісним поліграфічним оформленням, викликають бажання торкнутися білосніжних сторінок, переглянути ілюстрації. Повне нецензуроване академічне зібрання – найграндіозніший проєкт інституту. Оголошений конкурс виграв Волинський національний університет імені Лесі Українки; у результаті було витрачено 6245297,74 грн, видано 1500 примірників, собівартість комплексу – 4164 грн. Весь наклад безкоштовно переданий до публічних бібліотек, закладів вищої освіти, академічних та музейних установ.

Літературна спадщина письменниці у науковій бібліотеці ДНУ складає близько 500 примірників видань. Найстаріше з них датоване 1925 р. Крім того, фонд художньої літератури зберігає твори Лесі Українки в 5-ти томах (1951–1965 рр.), 10-томне видання (1963–1965 рр.), 12-томне видання (1975–1979 рр.) та твори у 4-х томах (1981–1982 рр.). Сучасний проєкт суттєво відрізняється від попередніх академічних зібрань. Він рясніє передмовами, які є у восьми з чотирнадцяти томів,

написаними 13 авторами. У проєкті відновлено матеріали, вилучені цензурою в попередніх виданнях. Одна з родзинок нового проєкту – гарні та якісні світліни Лесі Українки, що відкривають ті ж вісім томів за різною тематикою творів. Починається видання чотирма томами драматургії, яку визнано вершинним творчим здобутком письменниці. Кожен том складається з двох визначальних частин: тексти Лесі Українки та розлогий науковий коментар (текстологічний, історико-філологічний та реальний). В окремий том зібрано численні переклади Лесі Українки. Додано всі тексти, які не увійшли до попередніх багатотомних видань: драма «Боярня», підручник «Стародавня історія східних народів», низка листів тощо. Внесено фольклорні записи, зібрані письменницею та членами її родини на Волині й волинському Поліссі, а також записи народних мелодій з голосу Лесі Українки.

Багато читачів мають доволі «шаблонні» уявлення про образ Лесі Українки: надзвичайну моральну силу характеру, загострене почуття справедливості, людяність – риси, притаманні як для творів, так і для вчинків письменниці. Але

не варто забувати, що перед нами – любляча й ніжна жінка. Останнім часом з'явилося багато публікацій про її приватне життя. Наведемо лиш деякі з них: «Леся Українка і Климент Квітка: поезія та музика кохання» авторства В. Бугрима, «Климент Квітка – видатний фольклорист та останнє кохання Лесі Українки» авторки М. Шевелєвої.

ВІВЧАЄМО СПАДЩИНУ

Листування свідчить про щирість їхніх почуттів, ніжність, турботу і велику повагу одне до одного. Їхня творча співпраця призвела до організації фольклорно-етнографічної експедиції у Наддніпрянську Україну з метою запису на фонограф традиційного кобзарського та ліричного репертуару. Це була перша в Україні серйозна спроба зібрати повноцінний музичний архів. Думи та пісні в записах Лесі Українки та Климента Квітки, текстостив та нотний матеріал, а також цікаві коментарі, спогади про цю подію вміщено до 9-го тому зібрання.

Висловлюємо щире вдячність колеґам за ґрунтовну працю з дослідження життя і творчості Лесі Українки, твори якої у всі часи сприяють духовному піднесенню та додають віри в нездоланність добра. Запрошуємо усіх бажаючих до відділу художньої літератури, щоб познайомитися з новим виданням, погортати щойно надруковані сторінки і відкрити для себе «Лесин світ».

Людмила ЛЮБИМОВА,
провідний бібліограф

ВАКЦИНАЦІЯ В УНІВЕРСИТЕТІ – ЗАПОРУКА ЗДОРОВОГО КОЛЕКТИВУ

Ще з початку квітня 2021 року профспілкорова організація ДНУ спільно зі структурними підрозділами університету формували списки бажаних працівників зробити щеплення від коронавірусної хвороби (COVID-19). Загалом, була проведена копітка підготовча робота з організації власне щеплення.

До попередніх списків на вакцинацію записалося понад 550 представників трудового колективу університету. Наголосимо, що щеплення проводилося лише для працівників нашої альма-матер.

З 1 червня у головному корпусі університету стартувало щеплення працівників вакциною **Pfizer**. Цей процес забезпечували мобільні бригади медичних праців-

ників Комунального некомерційного підприємства «Дніпровського центру первинної медико-санітарної допомоги № 4» Дніпровської міської ради.

Чітко організована та скоординована профспілковою організацією робота забезпечила чудовий результат та оперативність при проведенні щеплення. Так, 1 та 2 червня було щеплено по 186 працівників, 3 червня – 129 працівників. Загалом, за три дні вакцинувалося 501 працівник нашого університету. Разом із тим, зазначимо, що серйозних ускладнень чи побічної дії після отримання вакцини серед співробітників не спостерігалось.

Ревакцинація відбулася через 21 день, з 22 по 24 червня цього року. Згодом була

організована друга хвиля щеплення, теж вакциною **Pfizer**.

Висловлюємо вдячність за консультаційний супровід та організацію щеплення Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації, директорці Світлані Ведмідь і працівникам «Дніпровського центру первинної медико-санітарної допомоги № 4» та всім структурним підрозділам нашого університету.

Євгеній СНІДА,
голова профспілкової організації,
доцент кафедри східноєвропейської історії

КОМПЕТЕНТНО

#DNU_FEST – ЯСКРАВЕ СВЯТО ДЛЯ МІСТЯН

12 червня у ботанічному саду пройшов фестиваль для абітурієнтів #DNU_FEST. Старшокласники мали чудову нагоду в цікавій формі ознайомитися зі спеціальностями регіонального освітянського лідера та остаточно визначитися з майбутнім фахом. Фахівці ДНУ допомагали кожному відвідувачу зорієнтуватися в морі можливостей та відчувати за допомогою різноманітних інтерактивних цікавинок від усіх факультетів, який напрям для них найпривабливіший.

«Сподіваємося, що організований нами фестиваль став святом не лише для університету, а й для мешканців всього міста і області, – відзначив ректор ДНУ професор Сергій Оковитий. – Представляємо виставковий павільйон від усіх 14 наших факультетів та трьох науково-дослідних інститутів. Філологи пропонують написати власне ім'я однією з 14 мов, які викладаються в ДНУ. Я навіть пройшов початковий курс мови есперанто, бо мав до цього цікавість, і тепер маю сертифікат. Цікавий проєкт – «Студентська ракета» від фізтехівців спільно з Інжиніринговою школою Noosphere при ДНУ. Усіх локацій не перерахувати», – сказав Сергій Іванович.

Деканеса біолого-екологічного факультету професорка Олена Севериновська також запрошує до експозиції: «Наші відвідувачі можуть визначити кількість нітратів у овочах і фруктах із супермаркетів, оглянути колекції комах, вузів і живих тваринок, наприклад, кроликів. Кафедра мікробіології представляє малюнки з мікроорганізмами – це картини в чашках петрі. Та пропонує визначити по відбитку руки, які мікроорганізми є на поверхні нашої шкіри. Кафедра біохімії та фізіології презентує прості прилади, за допомогою яких можна визначити стан свого здоров'я, наприклад, рівень оксигенації».

Координаторка Центру волонтерства і соціальних ініціатив ДНУ Дар'я Філінецька, студентка другого курсу факультету психології та спеціальної освіти розповідає: «Сьогодні наша тема – «Від серця до серця». Ми пропонуємо цікаву вікторину «Волонтер завжди поруч». Також буде аква-грим, де всі бажаючі зможуть підійти і зафіксувати собі на руку або обличчя сердечко, ніби тату, спеціальними фарбами. Також буде міні-ярмарок з ручних виробів, зроблених студентами».

Голова студентської ради механіко-математичного факультету Ігор Гетьман розповідає: «Ми надаємо абітурієнтам багато корисної інформації, на які спеціальності можна вступити та які подальші кар'єрні можливості відкриваються для випускників. Також ми підготували розважально-пізнавальну програму про цікавий світ математики. На гостей чекають конкурси із

цікавими призами. Наприклад, вікторина з історії математики чи завдання на розв'язок логічних задач. Учасники вікторини отримають брендвані блокноти чи сувенірні магніти, браслети й наклейки».

Про експозицію юридичного факультету розповіла п'ятикурсниця Таїсія Ярова. «Наш факультет дивує абітурієнтів криміналістичною валізою, в якій представлені засоби, необхідні при виїзді на місце злочину. Зокрема, серед експонатів можна знайти різні пристосування для мікробіології – це портативний набір «Молекула» для забору мікрочастинок, портативний набір «Слід-4» для зняття відбитків ніг та пальців рук, ультрафіолетові лампи для просвічування грошових банкнот та багато іншого».

Кафедра філософії запропонувала відвідувачам цікаву лекцію, в якій професор Олександр Кулик розглядав філософію та релігієзнавство як шлях до успіху в сучасному світі. «А ще абітурієнти спробують відповідати на одвічні філософські питання. Для цього ми підготували спеціальні кульки-антистрес із подібними написами всередині. Так само гості у нас зможуть обрати для себе концептуалізовані відповіді на власні філософські проблеми. Наостанок ми влаштуємо потужний музичний концерт, адже на нашій кафедрі діє справжній музичний колектив, у складі якого грає один із найкращих бас-гітаристів України», – розповів доктор філософських наук, професор Сергій Шевцов.

Факультет прикладної математики представитиме на фестивалі п'ять студентських проєктів. Про них розповідає першокурсниця Катерина Лушняк: «Три проєкти, представлені на нашій локації, виконувалися студентами у рамках курсових чи дипломних робіт, інші ж – це вже їхні власні проєкти, що створювалися на базі нашого університету у співпраці з Інжиніринговою школою

прямого ефірі» відслідковувати та аналізувати різні процеси, що відбуваються з серцем, а навіть змоделювати, за необхідності, певні зовнішні (стресові) чинники, які можуть впливати на стабільну роботу нашого серця».

Факультет економіки запросив до квестів, які допоможуть визначити загальний рівень економічних знань і схильність до підприємництва. «Ми підготували декілька локацій з туризму: «Привал мандрівника», «Цікавий туризм» і, загалом, 14 квестів для абітурієнтів, – розповів доцент кафедри туристичного бізнесу та гостинності В'ячеслав Сливенко. – «Привал мандрівника» – це палатка, гітара і все, що потрібно для подорожі. До речі, один із наших квестів – швидко скласти палатку, ще один – вгадати предмети, наприклад, справжній африканський тотем для виклику дощу, календар майя, прилад курвіметр, за допомогою якого на карті можна виміряти будь-яку відстань».

Доцентка кафедри весесвітньої історії Валерія Лавренко ознайомила з локаціями історичного факультету: «Ми представляємо реконструкції часів стародавнього Риму, скіфських часів, можна буде постріляти в імпровізованому тири. Також пропонуємо відвідувачам оглянути реконструкцію часів Першої світової війни, де можна попрацювати з масогабаритними макетами зброї. Можна подивитися й розібрати «нутроці» деактивованого снаряду, побачити, які використовували шанцеві інструменти та що і з чого пили солдати».

«Фізико-технічний факультет представив можливість взяти інтерв'ю у перехожих або самим стати героями справжнього сюжету. «Також ми запропонували школярам оригінальні завдання під кодовою назвою «Фейкотроцца», де за назвою заголовку чи із певного фрагменту тексту

тених решіток, дозиметри, вимірювач рівня електромагнітного випромінювання, високочастотний конвертер для супутникового телебачення, музичний осцилограф, пристрій «Радіоняня» та інші. А ще ми пограємо у «Чорну скиньку», за правильні відповіді – солодкі «фішки» від ФФЕКС».

На локації хімічного факультету відвідувачі спостерігали за видовищними дослідами з горіння металів магнію, алюмінію, натрію й іншими вибуховими та кольоровими хімічними реакціями. «Наприклад, розкладання перекису водню із виділенням тепла та утворенням піни або дію розчинів солей металів, які забарвлять полум'я у різні кольори, – розповідає директор НДІ хімії та геології доктор хімічних наук Віталій Пальчиков. – Будуть у нас і самозаймисті суміші, що швидко спалахують, або ж такі, що виділяють багато диму. До прикладу, абітурієнти побачать процес окиснення звичайної цукерки, яка під дією температури загориться у розчині з розтопленою сіллю. Так само як загориться в руці, але не об-

палить її «бездимний порох» – спеціальна нітрована вата».

Факультет систем і засобів масової комунікації представив можливість взяти інтерв'ю у перехожих або самим стати героями справжнього сюжету. «Також ми запропонували школярам оригінальні завдання під кодовою назвою «Фейкотроцца», де за назвою заголовку чи із певного фрагменту тексту їм належало визначити, наскільки ця інформація відповідає дійсності. Додатково на окремій освітній платформі учні могли позмагатися у вікторині з медіаграмотності, де вони поєднували різні терміни з їх визначеннями. Подібні завдання, звичайно, передбачають, що у школах, де навчаються ці абітурієнти, викладають хоча б початкові знання з медіаграмотності чи, можливо, існує якийсь гурток юних журналістів. У будь-якому разі, за успішне розв'язання завдань «Фейкотроці» ми обіцяємо учасникам зарахування заліку чи іспиту автоматом, коли вони стануть нашими студентами», – розповіла завідувачка кафедри масової та міжнародної комунікації професорка Марія Бутиріна.

Сподіваємося, на нашому ярмарку #DNU_FEST абітурієнти Дніпра зможуть обрати собі фах до душі. Тож чекаємо їх у лавах студентів Дніпровського національного університету!

Світлана ФІЛІП, Олеся ДОЦЕНКО, ІАА «УНІ-прес»

Nooshere. Наприклад, цікавий проєкт WheelKeep – спеціальний пристрій, який через складну систему кодування забезпечує власника байка від його крадіжки. Для медичної галузі наші студенти розробили програмне забезпечення, що створює реалістичну 3D-модель людського серця. У цій програмі лікарі можуть не лише «у

експонатами: тут можна побачити і студентську ракету, і двигуни, і робота «Механічна рука», – розповіла ведуча вікторини від фізико-технічного факультету, голова ради студентів факультету Анастасія Орішечок. – Також пропонуємо вікторину про ракетно-космічну техніку, кібербезпеку, автоматизацію. Серед наших цікавинок – фотосесія з Білкою та Стрількою, повітряні кульки з логотипом факультету та браслети в подарунок відвідувачам».

Першокурсник факультету фізики, електроніки і комп'ютерних систем Валерій Лашко ділиться планами: «Наші гості оглянуть колекцію штучних кристалів, які мають усі функції алмазів. Ми продемонструємо школярам запрограмованого робота та водний генератор туману у дії. Серед інших пристроїв – у нас можна побачити генератор електрики, моделі ан-

Слово про те, чого навчати і що вивчати

Справжнім мовним бар'єром постає питання: як правильно поєднувати іменники з керувальними дієсловами на зразок *навчати/навчити, навчатися/навчитися, вчити/учити, вчитися/учитися* тощо? Неправильне вживання цих дієслів з іменниками є однією з найпоширеніших синтаксичних помилок у словосполученнях, до яких потрібно виробити правильне чуття мови.

Важливо знати, що ці дієслова та їхні форми в жодному разі не сполучаються з іменниками в давальному відмінку. Попри загальноприйняті правила поєднання слів у словосполучення, в усному спілкуванні ми нерідко чуємо вживання названих дієслів із залежними іменника-

ми на зразок *навчатися грамоті, письму, музиці, мові* тощо – ці зразки не відповідають синтаксичним нормам дієслівного керування і є ознакою низької мовної культури. Їх кваліфікують як розмовні варіанти, що, на жаль, нерідко трапляються в мовній практиці.

Загальномовні словники до названих дієслів фіксують іменники в родовому відмінку.

Навчати; навчити 'передавати кому-небудь знання, уміння, досвід', наприклад: *навчати кого? дітей, дорослих, учнів, студентів;*
навчати *чого? правил поведінки, грамоти, письма, рідної мови, музики, танців;*

навчати + інфінітив *читати, писати, грати на чому-небудь;*

навчати *кого-небудь якою-небудь [англійською, українською] мовою; продовжувати навчати кого-небудь чого-небудь.*

Навчатися, навчитися 'набувати яких-небудь знань, вивчати, опанувати що-небудь', наприклад: *навчатися грамоти, письма, рідної мови, музики, малювання, якого-небудь ремесла.*

Саме такий взірць відбиває і мова художніх творів, пор.:

*Буду я навчатись мови золотій
У травні-веснянці, у гори крутої,
В потічка веселого, що постане річкою,
В пагіця зеленого, що росте смерічкою.*

МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ

*Буду я навчатись мови-блискавиці
В клетці гарячій кованої криці...
(А. Малишко).*

Доречно згадати й дієслово **вивчати**, яке означає 'навчаючись, набувати знань'. Кероване слово до цього дієслова має форму знахідного відмінка, наприклад: *вивчати чийсь досвід, українську мову, історію* та ін.

Отже, відповідають синтаксичним нормам сучасної української літературної мови конструкції на зразок *викладачі навчають, а студенти навчаються хімії, біології, англійської мови* тощо.

Ірина МУЛЯР,
провідний фахівець Центру історії та розвитку української мови

ЮВІЛЯРУ НА ПАМ'ЯТЬ

Ранок починається о п'ятій. Потім – неодмінно зарядка, без винятку для вихідних та відпусток. Сніданок на двох – для себе й дружини. Барсетку спаковано: там обід, заздалегідь приготований любовою Вікторією, мобільні телефони (ще кнопкові), хустка, гаманець... Роботі скульптора не завадить ні Covid, ні повний локдаун. Більшу частину дня Володимир Павлович Небоженко проводить у майстерні, наодинці з собою. Якщо не рахувати тих, чий риси поступово проступають на шматі вологої глини...

Можна сказати, майстерня – це другий дім. З десятої до шостої у цьому світлому будиночку зі скляною стелею творяться дива. Коли саме тут, у ніші між сходами та полицями, зводилася велична постаць Олександра Поля. Знаменитий «Молодий Шевченко» вперше побачив світ у іншій будівлі – колишньому кінотеатрі «Іскра».

Тут митець ніколи не почувався на самоті, адже ось вони – люди: на кожній полиці, спереду, з боків, під стелею та біля сходів. Тут і ескізи відомих робіт, і погруддя кабінетного формату. Розмахує руками «Відповідальний постовий Юрій Хобот» у радянській міліцейській формі. Дивиться зі стіни Лесь Курбас – меморіальну дошку режисеру ви знайдете у Відні, по вулиці Штроцігасе, 40. А всіх портретів робітників та робітниць, студентів, заслужених діячів та героїв праці не перелічити. Когось таке нагородження реальних портретів, майже натовп, може налякати, але, придивившись, ви побачите саме те, що свого часу захопило скульптора. Унікальну красу, сильний характер та історію, що є в кожного. Ці постаті, схоплені у гіпс та бронзу, не стежать очима за живими, не скаржаться на долю. Просто застигли в часі, назавжди відбиті у дзеркалі мистецького світосприйняття.

Якщо ви прийдете до майстерні, митець неодмінно зустріне вас із посмішкою. З

першого погляду ніколи не скажеш, що ця людина на початку травня відзначила 80-тирічний ювілей. Із яким запалом він зустрічає гостей, як розповідає про себе та свою роботу! Та й обличчя у скульптора гладеньке, тепле, ніби нагріта сонцем та обтесана хвилями галька з чорноморського узбережжя. Так само обтесало його життя, десятиліття творчої праці. Так само зігріло теплом серця небайдужих, добрих людей. Залишилися у Небоженка й буйні, як на світлинах з молодості, кучері, щоправда, вже посивіли й білі, як молоко. Та й погляд блакитних очей не затьмарено старістю та пережитими негодами – навіть крізь скельця окулярів.

Небоженко вирізняється вражаючою працездатністю. У його творчому доробку лише монументальних робіт – чотири (прогулюючись центром міста, ви можете побачити три з них)! А меморіальних пам'яток, ескізів, навчальних портретів та іншого взагалі не перелічити.

Дивовижно й те, що ці над-живі скульптури часто створюються без участі, власне, живої природи. Зазвичай, такої природи вже взагалі не існує на білому світі: справді визначні пам'ятники створюються помертвими – ті ж Чкалов, Поль та Шевченко.

– Для мене важлива внутрішня сутність людини. Вловити її дуже складно. Зовнішній вигляд, одяг, швидше, підкреслюють час, у якому людина живе або жи-

Ві щирими словами вдячності і захоплення творчістю Володимира Павловича Небоженка в травні завітали до майстерні скульптора ректор університету Сергій Оковитий, перший проректор Олег Дробахін та директор Центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді Валентин Іваненко. До щирих привітань додалася й заслужена відзнака від університетського колективу – Почесна медаль «Академік Володимир Моссаковський».

Саме Дніпровському національному університету Майстер подарував свої неперевершені творіння – погруддя видатного українця і нашого випускника Олеса Гончара, бюст та меморіальну дошку легендарного ректора 1960-80-х років Володимира Моссаковського, меморіальну дошку всесвітньо відомого конструктора ракетно-космічних систем Михайла Янгеля. Крім того, скульптура Тараса Шевченка, подарована ним, розміщена в науковій бібліотеці, є одним з мистецьких надбань, які наповнюють духовну ауру нашої Альма-матер.

ла. Ось, наприклад, у Поля або Яворницького – це сюртуки, які чоловіки носили на зламі століть.

Поль, до речі, трохи сутулуватий, хоча ви могли цього й не помічати. А як велично виглядає візерунок зморшок на знаменитому Портреті Матері 1970-го року! Приберіть ці деталі, й потрібний ефект від мистецького твору втрачиться.

Матір і подарувала любов до творчості майбутньому митцю: вона з дитинства вишивала, в'язала та витинала. Речі, зроблені нею, довго зберігалися в заможних родинах, де вона працювала в молодості. Та й потім розвивати талант допомагали добрі люди. «Добрі» – це зі слів самого Небоженка. У кожній історії зі свого життя, особливо – складній, Володимир Павлович згадає небайдужих, чуйних людей, що допомагали йому.

Здається, що саме любов до людей, захоплення ним, допомагає скульптору й у

сьогоденні побачити у простій дівчині Наді – Сільську Нефертті, а власну дружину зобразити античною богинею.

Чи не тому Небоженко так любить свою роботу? Бо кожен мистецький твір – це ніби знайомство з новою людиною, проникнення в суть особистості. Мало просто скопіювати те, що бачиш на фото, мало вдягнути в одяг, відповідний часу. Потрібно перейнятися чужим життям, з усіма його поразками та перемогами. Та виліпити з глини, шар за шаром, створюючи «живе» відображення.

Чи не в надзвичайному працелюбстві полягає секрет дивовижної працездатності? Бо коли займаєшся улюбленою справою, роки пролітають непомітно. А наймолодша, п'ята, дитина з родини, як у казці, наслідуює добру вдачу...

Марія СОКОЛОВА,
студентка факультету систем
і засобів масової комунікації

Студенти нашого університету не перестають тішити нас гарними новинами! У травні вони здобули перемогу на чемпіонаті України зі спортивного орієнтування на дистанціях рогейну і стали призерами обласної Універсиади з легкої атлетики серед ЗВО III-IV рівня акредитації.

НАШІ СТУДЕНТИ – НА П'ЄДЕСТАЛІ ПОШАНИ

Так, у Запоріжжі відбувся чемпіонат України зі спортивного орієнтування на дистанціях рогейну 12 годин. Перемогу серед дорослих команд здобула студентка біолого-екологічного факультету майстерні спорту Анна Гуделайтіс. Також

можемо привітати з визначним результатом студента факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем Олександра Ткачука, який став другим серед молоді.

Дякуємо тренеру наших призерів Валерію Заєрку за вкладені сили та віру в перемогу. Складно навіть уявити, наскільки важко було спортсменам на змаганнях у період антиковідного карантину, тому можна сміливо сказати, що ви – справжні борці! Продовжуйте здобувати призові місця та дивувати нас своїми надбаннями! Адже ви – гордість Дніпровського національ-

ного університету імені Олеса Гончара!

Крім того, ми бажаємо успіху та наснаги нашим спортсменам на чемпіонаті Європи, який відбудеться восени в Естонії. Віримо, що ви зможете і цього разу здобути почесне звання призерів!

Також у травні команда ДНУ стала бронзовим призером обласної Універсиади з легкої атлетики серед ЗВО III-IV рівня акредитації. За результатами спортивних змагань, збірна ДНУ посіла III місце з легкої атлетики серед усіх закладів вищої освіти.

НА СПОРТИВНОМУ ОЛІМПІ

Так, студент факультету економіки Ілля Тараненко посів I місце з бігу на 2000 м з/п; студентка факультету медичних технологій та засобів реабілітації Марія Єланська здобула III місце в стрибках у довжину та III місце у потрійному стрибку, а студент факультету прикладної математики Ілля Наконечний став третім у метанні диску.

Щиро вітаємо наших спортсменів та їхніх тренерів – Світлану Черевко та Аижелу Плошинську із помітною перемогою.

Ми пишаємося нашими студентами та бажаємо їм натхнення, досягнення мети й подальших успіхів!

Лілія ЯЩЕНКО,
студентка факультету систем і засобів
масової комунікації,
Анна ЛОПУГА,
старша викладачка кафедри фізичного
виховання та спорту

ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Олеса Гончара
ОГОЛОШУЄ НАБІР на третій (освітньо-науковий) рівень
за рахунок фізичних та/або юридичних осіб.

Прийом заяв і документів, вступні випробування, конкурсний відбір та зарахування на навчання до аспірантури на місяць, що фінансуються за рахунок державного бюджету та за рахунок фізичних та/або юридичних осіб, проводять у такі строки:

- Початок прийому заяв та документів – **01 липня 2021 року;**
- Закінчення прийому заяв та документів – до 16:00 години **23 липня 2021 року;**
- Строки проведення вступних випробувань – **з 01 вересня по 09 вересня 2021 року;**
- Оприлюднення рейтингового списку вступників – **до 14 вересня 2021 року;**
- Виконання вступниками умов до зараху-

- Програми вступних випробувань, перелік та зразки необхідних документів

вання (подання до відділу аспірантури оригіналів документів) – **до 20 вересня 2021 року;**- Зарахування вступників:
- за державним замовленням – не пізніше **24 вересня 2021 року;**
- за кошти фізичних та/або юридичних осіб – не пізніше **01 жовтня 2021 року.**

Увесь пакет документів, згідно з переліком, подається до відділу аспірантури, докторантури університету (1 корп., кім. 215).

ОГОЛОШЕННЯ

ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

• провідного інженера НДЛ фізики кристалів активних діелектриків кафедри експериментальної фізики факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем (д/б теми 6-653-20) – 1 штатна одиниця (повна ставка) (науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або освітній ступінь магістра, не менше 5 років досвіду. Претендент повинен опублікувати за останні 5 років не менше 5 публікацій та/або патентів, вільно володіти державною мовою України).

На конкурс приймаються документи: заява, особовий листок з обліку кадрів, фото 3х4, автобіографія, копія документів про вищу освіту (з пред'явленням ори-

гіналу документа), копія диплома кандидата (доктора) наук, якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), копія атестату старшого наукового співробітника, доцента (професора), якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), список наукових робіт та винаходів (завіренних за останнім місцем роботи).

Документи на конкурс приймаються протягом 1 місяця з дня опублікування оголошення в засобах масової інформації.

Наша адреса: 49010, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 72, навч. корпус № 1, кімн. 217, тел.: (056) 374-98-27.

ДНІПРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ – щомісячна (крім серпня) газета Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара.
Т. в. о. редактора А. М. БАХМЕТЬЄВА
Фотограф С. О. ВЕЛІКОДІЙНИЙ
Засновник і видавець – Дніпровський національний університет ім. Олеса Гончара.

Свідоцтво про державну реєстрацію ДП № 2190-928ПР від 27 вересня 2017 р.
Адреса ДНУ ім. Олеса Гончара: 49010, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 72.
Газета виходить українською мовою. Обсяг – 1 друкований аркуш. Друк офсетний. Ціна договірна.
Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За точність наведених у статті фактів відповідає

автор. Редакція залишає за собою право літературного редагування і скорочення прийнятих для опублікування текстів.
Претензії до публікації приймаються протягом місяця. При передруках посилання на газету «Дніпровський університет» обов'язкове.
Газета набрана і зверстана в редакції газети «Дніпровський університет».

Адреса редакції: м. Дніпро, пр. Гагаріна, 72, кім. 202. Тел. 374-98-20.
E-mail: uni-pres@365.dnu.edu.ua
Газета розміщена на сайті ДНУ ім. Олеса Гончара за посиланням: www.dnu.dp.ua/gazeta
Газета віддрукована у друкарні ПП «Ліра ЛТД», м. Дніпро, вул. Наукова, 5. Індекс 49010. Зам. 153. Тираж 700.